

РУКИ ГЕТЬ ВІД ВІЛЬНОЇ КУБИ!

Пролетарі всіх країн, єдніться!

ІНТЕРВЕНЦІЯ ПРОТИ КУБИ

ГАВАНА, 17. (ТАРС). Кореспондент ТАРС М. Чигир передає: Сьогодні о 5 годині ранку за місцевим часом почалася збройна інтервенція проти Куби.

Надзвичайний стан на Кубі

ГАВАНА, 18. (ТАРС). Прем'єр-міністр Куби Фідель Кастро, як повідомляє агентство Пренса Латіна, оголосив учора про запровадження надзвичайного стану по всій країні в зв'язку з вторгненням найманців у ряді пунктів країни.

У ЦК ВЛКСМ

Центральний Комітет ВЛКСМ від імені молодого покоління Радянського Союзу висловив глибоке обурення, рішучий протест проти віроломних дій озброєних банд інтервентів, їх організаторів і натхненників — правлячих кіл США, спрямованих проти Кубинської Республіки. Від імені 18 мільйонів комсомольців, від імені всієї радянської молоді Центральный Комітет комсомолу заявив про свою братерську солідарність і підтримку революційного народу, молоді Куби в їх священній боротьбі за свободу, незалежність своєї батьківщини, проти посягань на завоювання кубинської революції.

(ТАРС).

ЧЕРВОНОЗОРИВЦІ таврують агресорів

Багатотисячний мітинг робітників, інженерно-технічних працівників і службовців заводу «Червона зірка» відкрив секретар партійного комітету підприємства т. Тюренков.

— Серця людей миру і праці на боці кубинського народу, — заявив він під бурхливими оплесками присутніх. — Колектив заводу одностайно приєднується до заяви Радянського уряду в зв'язку з збройним вторгненням на Кубу.

На мітингу виступили також старший майстер 1-го механо-складального цеху Василь Тертичний, інженер спеціального конструкторського бюро тов. Кобелєва та інші.

Учасники мітингу прийняли постанову, в якій висловлюється протест проти розбійницьких дій американських імперіалістів.

НЕСКОРЕНИМ

Кубо, Кубо, люд могутній, Над тобою злісне небо, З нього хмари парашутні Опускаються на тебе.

Знов тобі готує грати Інтервентська зграя чорна, І рука кривава ката Знову тягнеться до горла, Щоб твою свободу вкрасти, Заломити руки грубо... Тільки вірять Куба в Кастро, Ще твердіше — Кастро в Кубу!

В. ЧАБАНЕНКО, студент Кіровоградського педінституту імені О. С. Пушкіна.

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання V № 47 (398)

Середа, 19 квітня 1961 р.

Ціна 2 коп.

Заява Уряду СРСР у зв'язку з збройним вторгненням на Кубу

18 квітня заступник Міністра закордонних справ СРСР В. С. Семенов прийняв тимчасового повіреного в справах США в СРСР п. Е. Л. Фрірса і вручив йому текст заяви уряду СРСР у зв'язку з збройним вторгненням на Кубу, а також послання Голови Ради Міністрів Союзу РСР М. С. Хрушова президентові Сполучених Штатів Америки Д. Кеннеді.

Одночасно МЗС СРСР надіслав заяву Уряду СРСР усім акредитованим в Москві посольствам і місіям.

Нижче публікуються тексти Заяви Уряду СРСР і послання М. С. Хрушова Д. Кеннеді.

***

«Уряд Республіки Куба повідомив, що вранці 15 квітня літаки типу американських бомбардувальників «Б-26» піддали варварському бомбардуванню окремі райони столиці Куби — Гавани і ряд інших населених пунктів. Серед мирних жителів є багато вбитих і поранених. Слідом за цим бомбардуванням рано вранці 17 квітня в різних місцях узбережжя Куби висадилися озброєні десанти інтервентів. Висадка десантів відбувалася під прикриттям військових кораблів і авіації США. Кубинські урядові війська і народна міліція ведуть бої проти банд, які вторглися.

У зв'язку з вторгненням на Кубу Уряд Радянського Союзу заявляє таке.

Напад на Кубу є відкритим викликом всім волелюбним народам, небезпечною провокацією проти миру в районі Карибського моря, проти загального миру. Не може бути ніякого виправдання цьому злочинному вторгненню. Організатори агресії проти Куби посягають на невід'ємне право кубинського народу жити вільним і незалежним, вони нехтують елементарні норми міжнародних відносин, принципи мирного співіснування держав.

Кубинський народ нікому не загрожував і не загрожує. Скинувши більш як два роки тому тиранію кривавого деспота Батісти — прислужника великих американських монополій, — кубинський народ став на шлях проведення незалежної політики, на шлях піднесення економіки і поліпшення життя. Він вимагає, щоб його залишили в спокої, не заважали йому будувати своє життя відповідно до своїх національних ідеалів.

Хіба невелика Куба, з її шестимільйонним населенням, може кому-небудь загрозувати, а тим більш такій великій державі, як США? Зрозуміло, ні. І проте з перших днів перемоги національної революції на Кубі США стали центром, куди збиралися виникли з Куби контрреволюційні елементи, де вони формувалися в банди і озброювалися для боротьби проти народного уряду Фіделя Кастро. Останні події показують, що нинішній уряд США, який оголосив себе наступником політики Ф. Рузвельта, по суті проводить засуджену народами реакційну імперіалістичну політику Даллеса—Ейзенхауера.

На словах уряд США, устами президента Кеннеді, заявив, що «основне спірне питання на Кубі — це не питання спору між США і Кубою, а між самими кубинцями». Президент говорив про те, що він за «вільну і незалежну Кубу». На ділі — на території США і залежних від них держав робилося все, щоб підготувати агресивний напад на Кубу.

Коли б не відкрита ворожа політика уряду США щодо Куби, хіба могли б контрреволюційні банди найманців американського капіталу створити на території США так звані «кубинський уряд»?

З чийої території стартували літаки для розбійницького нападу на Кубу? З території США і сусідніх країн, які перебувають під їх контролем.

Чийою зброєю озброєні контрреволюційні банди? — Американською.

На чий кошти вони утримувалися і утримуються? — На кошти, які виділяють Сполучені Штати Америки.

З цього видно, що саме Сполучені Штати Америки є натхненником і організатором нинішнього розбійницького нападу проти Куби.

Чому США організували цей злочинний напад на Кубинську Республіку? Та тому, що після повалення тиранії Батісти кубинський народ покінчив з грабежем та експлуатацією своєї батьківщини іноземними монополіями. Ці монополії нічим не хочуть поступатись народові Куби, народам Латинської Америки. Вони бояться, що Куба, яка буде своє незалежне життя, стане прикладом для інших країн Латинської Америки. Руками підлих найманців вони хочуть відняти у кубинського народу право розпоряджатися своєю долею, як це раніше вони зробили з Гватемалою.

Але кожний народ має право жити так, як він хоче, і ніхто, ніяка держава не має права нав'язувати іншим народам свій спосіб життя.

Кубинський народ пройшов тривалу школу боротьби за свою свободу і незалежність проти іноземних гнобителів та їх пособників, і він не стане на коліна, не дозволить знову надіти на себе ярмо чужоземних поневолювачів. На боці Куби — все прогресивне людство, всі чесні люди.

Уряд Радянського Союзу заявляє, що Радянський Союз, як і інші миролюбні країни, не залишить в біді кубинський народ і подасть йому всю необхідну допомогу і підтримку в справедливій боротьбі за свободу і незалежність Куби.

Радянський уряд в цей відповідальний момент, в ім'я збереження загального миру, звертається до уряду США з закликом вжити заходів для припинення агресії проти Куби. Втручання у внутрішні справи Куби, потурання і допомозі контрреволюційним бандам треба покласти край негайно.

Радянський уряд сподівається, що в Сполучених Штатах зрозуміють, що агресія проти Куби суперечить інтересам американського народу і здатна поставити під загрозу мирне життя населення самих Сполучених Штатів.

Радянський Уряд вимагає невідкладного розгляду Генеральною Асамблеєю ООН питання про агресивні дії США, які підготували і розв'язали збройну інтервенцію проти Куби.

Уряд СРСР звертається до урядів всіх держав — членів ООН з закликом зробити все необхідне для того, щоб негайно покласти край агресивним діям проти Куби, продовження яких може викликати найсерйозніші наслідки для загального миру. В годину, коли суверенітетові і незалежності Куби — суверенної держави — члена ООН — загрожує небезпека, обов'язок всіх країн — членів ООН є подати їй всю необхідну допомогу і підтримку.

Радянський уряд залишає за собою право, якщо збройне втручання в справи кубинського народу не буде припинено, вжити разом з іншими країнами всіх заходів для подання необхідної допомоги Республіці Куба.

18 квітня 1961 р.

(ТАРС).

ПОСЛАННЯ

Голови Ради Міністрів СРСР М. С. ХРУШОВА Президентові США Д. Кеннеді

Пане Президент,

Я звертаюся до Вас з цим посланням у тривожну годину, що криє в собі небезпеку для миру в усьому світі. Гроти Куби почато збройну агресію. Ні для кого не секрет, що озброєні банди, які вторглися в цю країну, підготовлено, забезпечено і озброєно в Сполучених Штатах Америки. Літаки, що піддають бомбардуванню кубинські міста, належать Сполученим Штатам Америки, бомби, які вони скидають, надані американським урядом.

Все це викликає у нас, в Радянському Союзі, у Радянському уряді, радянського народу, зрозуміле почуття обурення.

Ще недавно, обмінюючись думками через своїх представників, ми говорили з Вами про обопільне бажання сторін докласти спільних зусиль, спрямованих на поліпшення відносин між нашими країнами і відвернення небезпеки війни. Ваша заява кілька днів тому про те, що США не візьмуть участі у військових діях проти Куби, створила враження, що керівні інстанції Сполучених Штатів усвідомлюють, які наслідки для загального миру і для самих США може мати агресія проти Куби.

Як же розуміти те, що роблять Сполучені Штати наспривді, коли напад на Кубу став тепер фактом?

Зараз ще не пізно запобігти непоправному. Уряд США ще має можливість не допустити, щоб полум'я війни, запалене інтервентами на Кубі, переросло в пожежу, справитися з якою буде неможливо. Я звертаюся до Вас, пане Президент, з настійним закликом покласти край агресії проти Республіки Куби. Військова техніка і світова політична обстановка тепер такі, що будь-яка так звана «мала війна» може викликати ланцюгову реакцію в усіх частинах земної кулі.

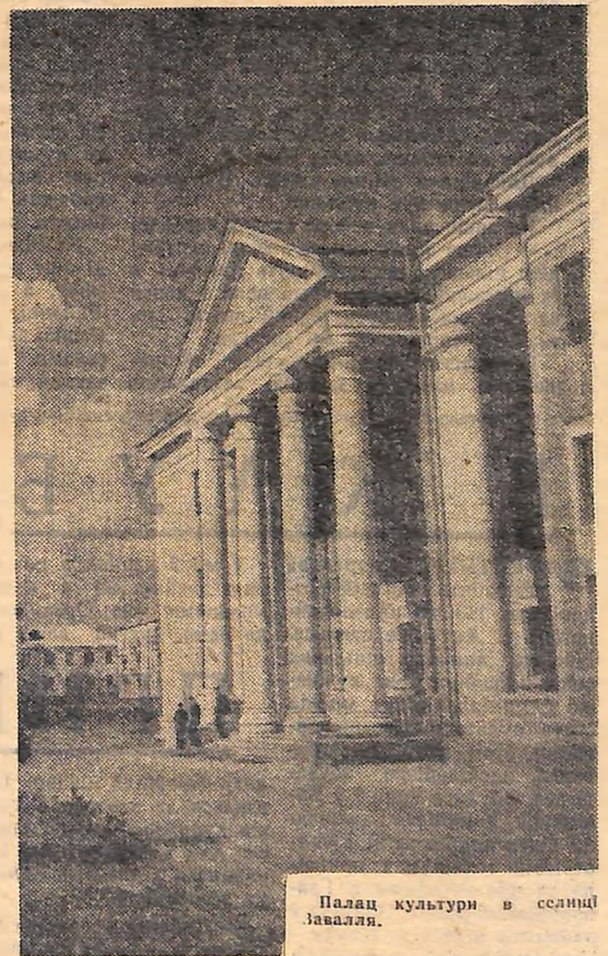
Щодо Радянського Союзу, то не повинно бути помилкової думки щодо нашої позиції: ми подамо кубинському народові і його урядові всю потрібну допомогу у відбитті збройного нападу на Кубу. Ми щиро заінтересовані в пом'якшенні міжнародної напруженості, але коли інші підуть на заострення, то ми відповімо їм повною мірою. І взагалі навряд чи можливо вести справи так, щоб в одному районі улагоджувати становище і гасити пожежу, а в іншому районі розпалювати нову пожежу.

Сподіваюсь, що уряд США врахує ці наші міркування, продиктовані єдиною турботою, щоб не допустити таких кроків, які можуть підвести світ до воєнної катастрофи.

М. ХРУШОВ,

Голова Ради Міністрів СРСР.

18 квітня 1961 року.

Палац культури в селі Завалля.

У ГАЙВОРОНЦІВ є великий досвід організації дозвілля молоді, з'явилися комуністичні риси в побуті, нові цікаві форми культурно-освітньої роботи.

Скористайтеся цим досвідом! Про нього ми розповідаємо на 2-й і 3-й сторінках сьогоднішнього номера газети.

Як поліпшити роботу культурно-освітніх закладів в організації цікавого і змістовного дозвілля молоді по комуністичному вихованню трудящих? Як домогтися того, щоб назавжди вигнати скуку з наших клубів? Навколо цих питань велася розмова на обласній конференції працівників культури, що відбулася наприкінці березня. Багато теплих, хороших слів говорилося про культурній та комсомольських активістів Гайворонського району. Про досвід їх роботи ми і розповідаємо сьогодні.

Директор школи, секретарі партійної і комсомольської організацій пішли до голови правління артілі Д. К. Попова. Розповіли про свої наміри.
— Дуже добре, — підтримав той. — Починайте розробляти програму, уявіть прийому, а приміщення будуйте.
Він подав думку про будівництво літнього кінотеатру. Комсомольські збори доручили цю роботу молодіжній будівельній бригаді, якою керував М. С. Ша...

В ПОШУКАХ НОВИХ ФОРМ

«Дорогий друже! Ми запрошуємо Вас на вечір «Станція призначення — Завтра!».
Про те, яким буде майбутнє нашої Батьківщини, що означають сім років в житті нашої країни, кого можна назвати людьми завтрашнього дня і про багато інше Ви дізнаєтесь, коли прийдете в залізничний клуб імені Воробського».

Той, хто скористався цим запрошенням, анітрохи не шкодував. Юнаки і дівчата не тільки з величезним задоволенням прослухали розповіді про чудові звернення, які відбудуться найближчим часом в Радянському Союзі, але й добре відпочили.

Вечір «Станція призначення — Завтра!» — це лише один з багатьох цікавих заходів, проведених культурно-масовою комісією Гайворонського райкому комсомолу (голова В. Нашемпа) разом з комісією по роботі серед молоді районного відділення Товариства для поширення політичних та наукових знань (голова С. Ейдлін). Самодіяльність, ініціатива, оперативність і творчі шукання — такі найбільш яскраві риси діяльності комісії. Жоден вечір не був схожий на інший. І це тому, що активісти культурно-масової роботи — С. Ейдлін, В. Нашемпа, секретар райкому комсомолу А. Мельник, директор клубу імені Воробського О. Люльчак, самодіяльний художник М. Дейч, секретар комсомольської організації паровозоремонтного заводу В. Дідур не йдуть проторованим шляхом заздалегідь розроблених кимось програм. Кожний новий захід — плід творчих шукань, тривалих роздумів, копійкої підготовки.

Удачею комісії був уже один з перших диспутів про світогляд молодого радянської людини. Не менш цікаво пройшов вечір на тему: «Прославимо жінку-матір». Юнаки і дівчата прийшли до клубу з матерями. Спочатку учні виконали літературно-музичний монтаж, присвячений жінці-трудівниці.

— Дорогі товариші, — оголосила ведуча, — дорогі наші матері! Ми з радістю вас запросили б зайняти місця у президії, але, на жаль, наша сцена не може всіх вмістити. А тому уважайте себе сьогодні господарями, а не гостями.

У невеличкій двадцятихвилинній доповіді було сказано не тільки про умови, що створені для матерів в нашій країні, але й називалися імена багатодітних матерів Гайворона, краших трудівниць. Дісталось і тим синам, які подовгу не пишуть своїм батькам.

Доповідачка змінив соліст. Він виконав «Пісню про рушники».

На закінчення вечора ведуча сказала: — Якщо після сьогоднішньої зустрічі діти більше допомагатимуть матерям в їх домашній праці, якщо сини і дочки частіше писатимуть рідним листи, то, значить, своєї мети ми досягли.

Проведення кожного заходу обговорюється членами комісії, заздалегідь

планується. Ось як готували вечір на тему: «Що дала мені вечірня школа». Спочатку сперечалися, кого слід запросити: тих, хто вчиться, чи тих, хто не вчиться? Скільки повинно бути виступаючих? Одні вважали, що досить трьох, інші наполягали на 12—15. Нарешті домовились — шість чоловік. Серед них — директор вечірньої школи, інженери тт. Безенко і Дзюбинський (вони шість років тому дістали середню освіту) та інші.

Після виступів відбулася літературна вікторина. Потім розучували пісню «О тревожной молодости». Текст був надрукований і розданий всім. Проводились також колективні ігри, танці, конкурси.

Заходи, про які тут розповідалось, проходили в клубі райцентру, але молодіжні вечори систематично проводяться і в червоних кутках підприємств, у колгоспах. Найцікавішим був вечір молодожонів у локомотивному депо. Червоний куток перетворився в обжите приміщення. Тут стояли накріті білими скатертями столи. На них — печиво, цукерки, варення...

— Хіба ж розвеселишся від чаю? — кепкував спочатку дехто.

Але скептики помилились. Настрій у всіх був піднесений. В цей вечір молодожони прослухали бесіду про щастя молодого радянської сім'ї, про те, як виховувати дітей, як берегти змолоду здоров'я. Виступили працівники депо, ті, хто по тридцять і більше років живуть дружною сім'єю. А на закінчення відбувся невеличкий концерт.

Такий же вечір пройшов і в селі Долиніці.

Комісія при райкомі і відділенні Товариства для поширення політичних і наукових знань не доводиться ламати голови над назвами вечорів. Темі підкаже саме життя. Після сесії Верховної Ради СРСР в клубі імені Воробського був проведений вечір «Советский рубль». Вела його маленька дівчинка — «копійка». Присутні прослухали коротеньку розповідь про рішення сесії, дізнались про історію виникнення радянських грошей, про те, якими будуть нові гроші.

Цікавими були вечори на антирелігійні теми, «День молодого спеціаліста», «Вечір зустрічі з учасниками наради передовиків змагання ударників і бригад комуністичної праці» та інші. Систематично проводяться усні журнали «Хочу все знати».

Увагу комісії привертає не тільки сама організація заходу. Ентузіасти багато думають над художнім оформленням самого приміщення і особливо запрошень. Щоразу вони інших форматів, іншого змісту.

Кожний вечір веде нова людина. Іноді ним керує працівник райкому комсомолу, а іноді — комсомолец-активіст. Районні комісії дедалі встановлюють тісніші зв'язки з первинними комсомольськими організаціями і культурно-освітніми закладами сіл.

КУЛЬТУРУ —

В ПОБУТ МОЛОДІ

ЖИТИ по-комуністично-му... У ці два слова вклада-

но глибокий зміст. Будівники комуністичного суспільства повинні бути людьми свідомими, освіченими, людьми високої культури. Над цим і замислились комсомольці, вся молодь колгоспу «Україна». Трудяться вони добре. Серед працівників молочно-товарної ферми комуністичної праці вирости чудові люди, молоді передовики такі як Ніна і Валентина Білоус, сестри Надія і Катерина Захаренко та багато інших. Але юнаки і дівчата добре розуміють: для того, щоб будувати комуністичне суспільство і жити в ньому, не досить мати лише високі виробничі успіхи. Слід дбати, також про культуру виробництва, про красу духовну.

Комсомольці артілі вирушили у великий похід за високу культуру побуту трудівників села. На своїх зборах молодь виробила спеціальну програму. Вона вже виконується: в позаурочний час юнаки і дівчата впорядкували клуб, власними силами побілили, устаткували потрібним інвентарем, оформили наочною агітацією, обладнали на фермі просторий червоний куток, польовий табір у тракторній бригаді. Навколо нього посадили

фруктовий сад, розбили квітники, алеї.

Комсомольці колгоспу виявили цінний почин у спорудженні культурно-побутових приміщень на селі. Правління артілі і сільська Рада підтримали молодь, в усьому допомогли їй. Тепер у селі Хащеватому є хороша їдальня, перукарня, шевська і кравецька майстерні, баня.

Недалеко від колгоспу «Україна» — село Бандурове. Тут третій рік працює народний університет.

Виник він так. Якось на початку 1959 року у село прийшла звістка, що у Таужнянському почав роботу народний університет. Заговорили у селі про цю подію. Зібравшись ввечері активісти Бандурова в кабінет до секретаря партійної організації і стали міркувати, що зробити, щоб і в себе відкрити народний університет. Адже є середня школа, вчителі будують читальні лекції, функціонує стаціонарна кіноустановка — можна демонструвати кінофільми, які доповнюватимуть теоретичні заняття.

Та одне непокоїло. Як бути з приміщенням? Клуб вміщує до 200 чоловік, а в селі лише молоді понад три-

стори найенергійніших хлопців і створили ударну групу. Почали очолювати секретар комсомольської організації Г. М. Бершадський.

Будівництво літнього кінотеатру було оголошено ударним. Організували саботники, недільники. А 30 квітня відбулось урочисте відкриття споруди.

Влітку тут і розпочав роботу народний університет. На перше заняття зійшло понад шістсот колгоспників. Вони уважно прослухали лекцію першого секретаря райкому КП України Героя Соціалістичної Праці П. П. Фецука.

3 травня і до листопада кожного четверга слухачі університету збиралися у літньому театрі. А коли наступило похолодання, заняття перенеслися в клуб і в школу.

Останні заняття були присвячені темам: «Як передбачати погоду», «Жити і працювати по-комуністично», «Моральне обличчя радянської людини», «В чому краса людини».

Після кожного заняття демонструються науково-популярні кінофільми або влаштовується концерт художньої самодіяльності.

Так, культура все більше і більше входить в побут молоді, в її життя. Зараз вже важко зустріти в каті колгоспника дерев'яну лаву, глиняну підлогу, відкриті соломкою, ікони на стінах, мисник, скриню... Їх місця зайняли чудові серванти, шафи, етажерки з книжками тощо. Син чи дочка колишнього безземельного, неосвіченого селянина тепер навчається в народному університеті, здобуває заочно вищу або середню освіту, бере участь в гуртках художньої самодіяльності. Кожна людина передплачує газети, журнали, є читачем бібліотеки. Змінилися чини — змінилися і люди.

На знімку (зліва): слухачі народного університету села Бандурове під час лекції.

На знімку (внизу): чайна і комбінат побутового обслуговування в селі Хащеватому.

В КЛУБ

ВАЛЕНТИНА Старикова не любить про себе розповідати. Нічого надзвичайного в її житті не сталося. Просто, давно, з шкільних років, полюбила вона художню самодіяльність і мріяла стати культурно-освітнім працівником. Мрії, якщо дуже бажаєш, здебільшого збуваються. Збулися вони і у Валентини. У 1958 році закінчила Олександрійський культурно-освітній технікум і приїхала за призначенням в Гайворонський район. Зайшла у районний відділ культури.

— От і добре, — відповів завідувач відділом А. Й. Дзигунський. — Поїдете в Ульяновський сільський клуб. Там у нас вакантне місце є.

А сам подумав: «Що може зробити така дівча?» Валентині пригадалися настанови викладачів: актив — ваша опора.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»
19 квітня 1961 р., 2 стор.

Тому й вирішила починати з знайомства з комсомольцями села. Організувала один, другий вечір мо-

ПРИЙШОВ

лоді. Пройшли цікаво. Тоді взялася за створення гуртків художньої самодіяльності. Хто ж керуватиме? Порадилася з членами комітету комсомолу.

— Давайте запросимо вчителів, — запропонував хтось.

Так і зробили. Незабаром клуб перетворився у справжнє вогнище культури. Вдень і ввечері тут проводяться змістовна, цікава робота для людей різних професій, різного віку. Два духових оркестри, гурток струнних інструментів, хорівний і драматичний колектив, гурток художнього читання... Скільки людей знайшли собі заняття до душі!

...Зовсім недавно стала Ніна Давидовська завідувачою клубом у селі Котовці. Разом з Надією Пустовіт приїхала вона сюди після закінчення культурно-освітнього технікуму. Поважають дівчат на селі. Ніну Давидовську ком-

сомольці до того ж обрали своїм ватажком.

У Гайворонському районі двадцять шість клубних працівників. Серед них два члени КПРС, 11 комсомольців.

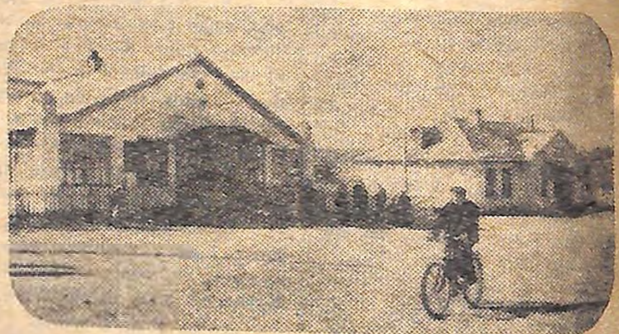
СПЕЦІАЛІСТ

Більшість має середню спеціальну освіту. За весь 1959 рік змінилось лише два завідувачі клубами — Петро Бершадський пішов у ряди Радянської Армії, Олександр Король виїхав на навчання. Торік змінилось три клубних працівника: двоє з поважних причин. Завідуючий Таужнянським сільським

клубом № 2 Микола Кобилівський не забезпечував роботи, ставився до своїх обов'язків з холодком. Райком ЛКСМУ разом з відділом культури звільнили його з роботи і направили туди комсомолку Наталію Лобушняк. Це — енергійна дівчина, здібний організатор. Вона працювала в Гайворонському клубі залізничників, заочно закінчила культурно-освітній технікум. Справи у клубі змінилися на краще.

Райком комсомолу і відділ культури повсякденно дбають про виховання і навчання працівників культурно-освітніх установ.

Крім постійно діючих семінарів, конференцій, працівники райкому і відділу культури подають практичну допомогу на місцях, часто самі виявляють ініціативу в проведенні цікавих тематичних вечорів, туристських походів, спортивних змагань тощо.

ЦІКАВО ЗНАТИ, ЩО...

...при 12 клубах Гайворонського району діють агіткультбригади.

...в кожному колгоспі є духовий оркестр.

...комсомольська організація району зобов'язалася розповсюдити літератури на суму 7 тисяч карбованців.

...в кожному селі працюють один—два музичні гуртки, а всього їх налічується 44.

...в районі функціонують шість постійних картинних галерей.

...комсомольці району взяли шефство над культурним будівництвом: клубами в селах Моцене і Долинівка, стадіоном в селі Бандурове, дитячими яслами в селі Казавчин.

ПЛЕНУМ ЦК ВЛКСМ ПІДКРЕСЛИВ, ЩО ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЯ МОЛОДІ НЕ МОЖЕ РОЗГЛЯДАТИСЯ, ЯК КОРОТКОЧАСНА КАМПАНІЯ. ІДЕТЬСЯ ПРО РІШУЧЕ ПІДНЕСЕННЯ ВСІЄІ ІДЕЙНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ СЕРЕД МОЛОДІ У ВІЛЬНИЙ ВІД РОБОТИ ЧАС.

(З Постанови VIII пленуму ЦК ВЛКСМ).

ВЛАСНИМИ СИЛАМИ, на громадських началах

Коли вечірні сутінки огортають місто, сотні працівників локомотивного депо поодинокі і цілими групами поспішають у свій парк відпочинку. Вони прогулюються серед квітиків і газонів, милуються чудовим фонтаном «Водяна квітка». Не нудують тут і любителі шахів, шашок, доміно. До їх послужнижньої частини альтанки, де розміщені столики з іграми. Та ось столяр Степан Фрасинич змахнув паличкою, і чарівні звуки «Дунайських хвиль» полинули в напоєне запахом квітів повітря.

Дивившись на гірлянди електричних ламп, на парюючій і дівчат, які кружляють у вальсі, і зовсім не віриться, що недавно ця територія була захаращеним куточком Гайворона.

Торік робітники звернулися до міської Ради з проханням передати глухий скверик колективу локомотивного депо. Бажання задовольнили. Гаряче взялася молодь за його впорядкування. На профспілкових зборах підприємства вирішили розпочати будівництво клубу з залом на 200 місць. Кожний повинен був в позаурочний час відробити на спорудженні культурного закладу по 20 годин.

— А як же ми? — обралися працівники локомотивних бригад. — Адже за умовами нашої роботи ми не можемо брати участь у будівництві.

Вихід з складного становища знайшли машиністи С. Бараболя і В. Мордач. Вони внесли пропозицію, щоб гроші, зекономлені локомотивними бригадами за перевиконання норм технічної швидкості водіння поїздів, йшли у фонд будови. Пропозицію машиністів підтримали.

І закипіла робота. Кожного дня в саду працювали бригади по 20—25 чоловік. Особливо добре трудились комсомольці А. Ганкін, Д. Білевич, В. Куцера та інші. Не всиділи вдома і колишні працівники депо. Красиву огорожу навколо парку ставлять кадрові робітники, а тепер пенсіонери — А. П. Майданюк, А. А. Майданюк, І. К. Гринченко, А. М. Кирилюк, В. П. Осінчук, О. Козловський. Руками ветеранів праці виготовлені металеві порота, пофарбовано альтанку, лави.

В День залізничника парк було відкрито. Зараз колектив депо закінчує виводити стіни клубу.

На знімку: комсомольці локомотивного депо будують огорожу парку.

введення: вільний доступ до книг. Тепер відпала необхідність довго стояти в черзі, можна було просто підійти до стелажів і вибрати будь-який твір.

А зовсім недавно до комітету комсомолу зайшла працівниця ремонтно-будівельного цеху Людмила Савранська. В руках вона тримала брошуру про досвід роботи книжкового магазину на громадських засадах Ленінградського заводу «Светлана».

— Потрібно і нам відкрити такий магазин, — запропонувала Людмила. — Бібліофілів у нас сила-силенна.

— Добра справа, — підтримав секретар завкому комсомолу Володимир Дідур. — Тільки ж де приміщення відповідне знайти?

— А чому б не розмістити такий магазин в бібліотеці? Людина приходитиме обміняти літературу і заодно зможе й купити потрібну книжку.

Так і вирішили. Підбрали на базі літератури, розмістили її на столах. В цехах ввіснули спеціальні об'явки, які можна придбати в бібліотеці. З числа комсомольських активістів призначили громадських розповсюджувачів. Два рази на місяць електромонтери Л. Качур і М. Дворницький, робітниця Л. Хоменко та інші приносять літературу в цехи. Кожний розповсюджувач має зошит, куди записує всі пропозиції покупців, їх заявки на ту чи іншу книгу. Через деякий час ці замовлення виконуються. На заводі вже з'явилася велика кількість книголюбів, які мають добрі власні бібліотеки. Це майстер котельного цеху В. Хоменко, розмітник М. Яневич, головний інженер С. Титель.

На підприємстві ввійшла в побут хороша традиція — кожний працівник в день свого народження одержує в подарунок від товаришів по цеху книгу. І це є найдорожчим поздоровленням. «Підприємство книголюбів», — так називають у Гайвороні паровозоремонтний завод. Таке найменування цілком правомірне.

На знімку: Ганна КОСТЮК (в овалі) готує книги для громадських розповсюджувачів; слюсар арматурного цеху В. КОБЕЦЬ, токарі механічного цеху Г. ГЛИНСЬКА і С. ЗАГОРОДНЮК купують книги.

— Федір Гаврилович, а ж прем'єра. Проїшла вона з великим успіхом. Глядачі від щирого серця поздоровляли ученицю десятого класу Ніну Мороз (Коза), трет'юкласницю Віру Хитрук (Лисичка), учня IV класу Миколу Щербиніна (Ведмідь) та інших учасників вистави.

Через деякий час школярі здійснили постановку нової опери — «Гуси-лебеді». А зараз юні аматори працюють над дитячим балетом «Муха-цокотуха».

Ось вона, майбутні солісти! На знімку (зліва направо): учениця четвертого класу Валя КАЛУГІНА, учень другого класу Саша ПОЧИНСЬКИЙ, учениць четвертого класу Віра ХИТРУК і Люда БОЛГАРЧУК.

— Федір Гаврилович, а ж співваю у хорі, значить, золос е?..

— Тамаро Антонівна, а пам'ятає, як мені аплодували, коли я виконував соло?..

В результаті суворого конкурсу відібрали понад тридцять найбільш обдарованих юних солістів. Особливо важко було вибрати виконавців на головні ролі. Кожний з тридцяти бажав обов'язково грати Козу, Лисичку, або, в крайньому випадку, хоч Вовчика-братика.

Почалися репетиції. А в цей час вчителі за гроші, зроблені школярами в радгоспі, придбали матеріали, самі пошили костюми. Через два місяці відбулася

вистава.

Ось вона, майбутні солісти! На знімку (зліва направо): учениця четвертого класу Валя КАЛУГІНА, учень другого класу Саша ПОЧИНСЬКИЙ, учениць четвертого класу Віра ХИТРУК і Люда БОЛГАРЧУК.

«Якщо ми відстанемо з освітою і вихованням радянських людей, — говорив М. С. Хрущов на Всеросійському з'їзді вчителів, — то неминуче загальмується вся справа будівництва комунізму».

Ці слова Микити Сергійовича стали дороговказом для гайворонців. Щоб допомогти юнакам і дівчатам одержати середню освіту без відриву від виробництва, торік в Гайвороні, Заваллі і Сальковому відкрито школи робітничої молоді, а в великих селах — Хашеватому, Могильному і Бандурове —

школи сільської молоді. Всього в районі працює сім вечірніх середніх шкіл. При загальноосвітніх школах діють окремі класи для навчання працюючої молоді.

З кожним роком зростає потяг до знань працівників локомотивного депо. Тут кожний другий вчиться, і це закономірно. Адже паровозники борються за право носити почесне звання підприємства комуністичної праці. Тому в зобов'язаннях, поряд з іншими пунктами, передбачене підвищення кваліфікації, оволодіння суміжними спеціальнос-

тями, виконання громадських доручень, зразкова поведінка в побуті, взаємовиручка.

Близько п'ятдесяти робітників локомотивного депо вчаться у вечірніх і заочних учбових закладах. Дизелісти, електрики, дві групи машиністів і помічників машиністів пройшли перекваліфікацію. Понад 250 чоловік підвищують свій теоретичний рівень в гуртках і політехколах партійної освіти.

«Закінчив роботу — не марнуй часу, тебе чекає школа, технікум, Інститут. Є вільна хвилинка — бери в руки книгу.

Вчись так, щоб принести ще більше користі своєму народу» — цей девіз паровозники по-слідовно втілюють в життя. Молодь депо зобов'язалася протягом двох—трьох років здобути середню освіту, а всі робітники — підвищити на один розряд кваліфікацію. Адже вчиться — значить рости!

Матеріали підготували спеціальні кореспонденти «Молодого комуністичного руху» П. ДМИТРЕНКО, М. БАРСЬКИЙ і В. КОВПАК.

Біля дверей лежав перекинутий бідончик, а на підлозі блищала калюжка молока.

— Проходьте, будь ласка. Тільки у нас тут таке безладдя! — завідувача бібліотекою Гайворонського паровозоремонтного заводу Ганна Костюк ніяково посміхнулась. — Присядьте, я зараз приберу.

Вона швидко навела порядок, а потім пояснила: — Сьогодні в цеху було багато роботи, а у мене з 12 до першої години завжди книговидача. Так поспішала, що навіть молоко розлила.

Чотири роки тому, після закінчення середньої школи, Ганна прийшла на завод. Поступила працювати в котельний цех. А незабаром викликав її до себе секретар партійної організації підприємства Ф. Т. Костюк.

— Давай, дівчино, порадимось, — сказав Феодосій Тимофійович. — Є у нас бібліотека. А от керувати нею нема кому. Не передбачена штатна одиниця... То, може, візьмешся за цю справу? Так би мовити на громадських началах...

Так Ганна стала громадським бібліотекарем. Вдень комсомолка працювала в цеху, а під час обідньої перерви і після закінчення зміни займала місце біля стелажів з книгами. Приміщення, що довгий час було захаращене, поступово набрало зовсім іншого вигляду: книги зайняли своє місце в шафах, з'явилися виставки новинок. Перші читачі не пізнали бібліотеки.

— Наче по щучому велінню, — жартували робітники. Особливо паровозоремонтникам сподобалось ново-

ЗАВОД КНИГОЛЮБІВ

ОПЕРНА СТУДІЯ В ШКОЛІ

— Виступає оперний колектив Сальківської середньої школи, — об'явив ведучий. — Композитор Микола Віталійович Лисенко. «Коза-дереза».

Члени журі огляду хudoжньої самодіяльності шкiл Гайворонського району багатозначно переглянули. Присутні ж, які заповнили просторе приміщення клубу, були просто здивовані. Опера в школі? Чудеса та й годі!

А між тим, нічого дивного в цьому не було. Все почалося з того, що директор школи Федір Гаврилович Гиглавіч написав у Київ листа з проханням надіслати партитури дитячої опери

«Коза-дереза». Працівники республіканського радіо не забарилася з відповіддю: через кілька днів в Сальково надійшли ноти.

— Ну, товариші, — звернувся директор до вчителів, — драматичні спектаклі ми вже ставили. Глядачі добре зустріли наші вистави «Назар Стодоля» і «Над Дніпром». Тепер треба йти далі...

Керувати оперною студією взялася старша піонервожата Тамара Антонівна Макаренко і баяніст Іван Савич Барабанчук. Звістка про створення нового колективу миттю облетіла школу. До кабінету Ф. Г. Гиглавіча почалося справжнє паломництво.

ПЕРШІ ПІДСУМКИ РАДУЮТЬ

Як свою кровну справу сприйняли комсомольці і молодь Голованівського району проведення місячника лісу і саду. Уже перші недільники, в яких взяли участь тисячі юнаків і дівчат, показали високу організованість і бодатність первинних комсомольських організацій в озелененні селищ, сіл і шляхів, посадці садів та лісокультур.

Юнаки і дівчата упорядкували території біля клубів, бібліотек, лікарень та інших громадських приміщень, обсадили їх деревами. Нові парки, сади, алеї, лісокультурні з'явилися у багатьох селах району. Висаджено більше 20 тисяч фруктових і декоративних дерев.

Бюро райкому комсомолу виробило умови соціалістичного змагання в період проведення місячника лісу і саду.

Днями підбито підсумки соціалістичного змагання за першу декаду місячника. Переможцем визнано комсомольську організацію колгоспу імені XIX з'їзду КПРС (секретар Людмила Дудник). Цій організації вручено Перехідний червоний вимпел райкому комсомолу, а кращих комсомольців, які взяли активну участь в озелененні, нагороджено Почесними грамотами.

Перші підсумки показують, що взяті комсомольцями району зобов'язання по деревонасажденню будуть успішно виконані.

Д. ПОСТОВКО,
 секретар Голованівського райкому комсомолу.

Нові сади і парки

ПОСАДИТИ 40 гектарів садів і виноградників, 4 тисячі штук декоративних дерев — таке завдання намітили комсомольці і молодь колгоспу імені ХХІ з'їзду КПРС Вільшанського району.

Своє слово вони з честю дотримують. Маловільшанські комсомольці розширили площу парку біля клубу, впорядкували і озеленили спортивний майданчик. У селі Мала Мазниця висаджено 500 декоративних дерев, на двох гектарах розбитих фруктових садів біля дитячих ясел. Нові насажден-

ня з'явилися у селі Станкуватому.

Вмілими організаторами недільників виступили комсомольці Віктор Корінний, Галина Костянтинова, Ганна Крейтор, Люба Абажєй, Віктор Величко, Валентина Діордієва, Зінаїда Слюсаренко, Валентина Тончева та інші.

За першу декаду місячника у населених пунктах колгоспу імені ХХІ з'їзду КПРС закладено 5 гектарів саду та висаджено 5 тисяч декоративних дерев.

М. КУЦАРЄВ,
 юнкор.
 Вільшанський район.

РАХУНОК ВІДКРИТО

На минулому тижні «Зірка» провела другий матч з спортсменами Луцька.

Цього разу господарі поля з перших же хвилин гри атакують ворота гостей. Але лише на тридцятій хвилині першого тайму кіровоградцям вдається відкрити рахунок. Це зробив Вадим Третяков з подачі Бориса Петрова.

Друга половина гри ще більш характерна гострими моментами і красивими комбінаціями гравців «Зірки». М'яч весь час летить до воріт противника, але зустрічає хороший захист луцьких спортсменів. Лише в кінці другого тайму Євген Черкасову вдалося збільшити рахунок ще на один гол.

О. ГУДАЛОВ.

Спортсмени інших команд зіграли так: Миколаїв—Житомир — 3:0; Одеса — Ровно — 2:0; Львів—Черкаси — 0:1; Чернівці—Хмельницький — 5:1; Ужгород—Чернівці — 1:0; Дрогобиць—Київ — 1:3; Херсон — Станіслав — 1:0; Вінниця—Тернопіль — 1:0.

Таким чином, кіровоградська «Зірка» після другого туру займає п'яте місце у турнірній таблиці, маючи три очки. Попереду неї поки що знаходяться відповідно спортсмени Чернівців, Миколаєва, Одеси і Ужгорода, які набрали по чотири очки.

Як і кіровоградці, три очки мають вінницькі залізничники. Але у них гірша різниця забитих і пропущених м'ячів.

На знімку: один з гострих моментів гри.

Ім'я йому — „Комсомольський“

ЗБІЖАТЬ кілька років — і завітте, забуде ніжнорожевим цвітом сад, який закладено біля нового приміщення контори колгоспу імені Салавата Юлаєва. За кілька днів буквально перетворився пустир, став невпізнаним: на трьох гектарах рівними рядами вишикувалися саджанці яблунь, груш, вишень.

Днями понад 50 комсомольців і молоді вийшли на роботи в свій парк. Півтори тисячі фруктових та декілька сот декоративних дерев висадили вони, зробили нові алеї.

Хороші, ширі друзі з'явилися у зеленому парку. Це комсомольці Василь Вехтєв, Галина Ковальова, Анатолій Савченко, Павло Курп'яченко та інші.

«Комсомольським» назвали березинці свій новий сільський парк.

В. БОНДАРЕНКО,
 наш позаштатний кореспондент.
 Кіровоградський район.

Щоб Кіровоград став зеленим впорядкованим містом, чимало докладають сил машинобудівники-червонозорівці. Мешканці нового робітничого селища, розташованого біля Рівнянського проспекту, беруть активну участь у впорядкуванні дендропарку.

На знімку: роботи в дендропарку.

Фото В. ВЕРУШКІНА.

«Говорить клуб любителів футболу»

Так почалася радіопередача на кіровоградському стадіоні «Авангард» в день відкриття футбольного чемпіонату країни серед команд класу «Б», коли місцева «Зірка» приймала динамівців м. Хмельницького. Понад 10 тисяч глядачів, що були присутніми на матчі, почули з передачі про результати першого туру ігор на першій СРСР серед команд класу «А», були ознайомлені з гостями — командою хмельницького «Динамо» з арбитром, що судив гру, з доповідями і змінами у положенні про розіграш першості країни по класу «Б» та празиллах гри в футбол.

Клуб любителів футболу, створений обласною редакцією радіомовлення, радою Союзу спортивних товариств і організації ставить перед собою завдання перед футбольними матчами розповідати про хід чемпіонату в класі «А» і «Б», з футбольними новинами у країні та

за кордоном, знайомити з правилами гри у футбол, провадити зустрічі футболістів і болельників. Разом з редакцією «Обласних вістей» редакція радіомовлення клуб організує репортажі про зустрічі «Зірки» з іншими командами з тих місць, де це дозволяють умови зв'язку. У першому колі передбачається провести репортажі зі стадіонів Херсона, Миколаєва, Одеси, Черкаси та Києва.

Клуб видаватиме програми до кожного матчу, що проводиться у Кіровограді, влаштує на стадіоні вітрину фотознімків, відповідатиме на запитання любителів футболу, всіляко популяризуватиме цей найбільш масовий вид спорту.

ПІСЛЯ СВАРКИ

«Дорога редакціє! У НАШОМУ класі склалася така обстановка: хлопці посварилися з дівчатами в колгоспі ще на початку навчального року. Минуло вже більше півроку, а в класі така ж атмосфера. Хлопці сидять окремо від дівчат, не розмовляють, грублять. Ми робили спроби помиритися, але вони відкинули нашу пропозицію...»

ЗВІСТКА про те, що завтра їхати в колгосп на збирання кукурудзи, порадувала всіх. Кожен починав розмірковувати, що краще взяти з собою: треба робочий одяг, добре було б гумові чоботи на випадок дощу, не забути хоч би м'яч, книги. Без них аж ніяк не можна обійтися в години дозвілля. Дівчата, не змовляючись, висловили думку прихопити щось і на вихід, адже в колгоспі є клуб, та й мало яка нагода трапиться...

А незабаром жителі с. Покровка Новгородківського району і керівники колгоспу імені Кірова зустріли своїх помічників — кіровоградських школярів.

Поселилися десятикласники всі в гуртожитку. Ніхто не хотів займатися окремою квартирою. Відразу ж наповнився будинок сміхом, піснями, жартами веселих і роботящих сімнадцятирічних юнаків і дівчат. Всім дуже подобалася така комуна: після роботи можна було пограти у волейбол, досхочу насміятися, посперечатися. Все йшло добре. Та незабаром...

Той злополучний бантик!.. Хто знав раніше, що стане саме він першою причиною дальших неприємних подій, непорозумінь, відчуженості?..

Ніла Ніколенко раптом виявила, що від її ще цілком пристойних туфель хтось навмисне відірвав бантик. Таке неподобство і недоцільний жарт образили запальну дівчину. Не знайшла в собі сміливості Аня Грищенко, винувати цяці немудрої витівки, відразу признатися подрузі. А Люда Матвеева поспішила заявити, що, мовляв, це не інше, як справа рук Стасика Євсєєнка. Обурений наклепом, юнак наговорив у відповідь купу грубоств, нетактовно повів себе з деякими дівчатами.

Наступного дня між хлопцями і дівчатами почався взаємний бойкот. Микола Скляниченко і Павло Садовський ні за що не могли простити такого поговору на свого товариша. Дівчата теж не думали здаватися — всі перестали говорити і навіть вітатися з хлопцями.

Кожний день приносили нові поштовхи, які поглиблювали розколоту серед колись дружного класу. Хлопці настроювали старшокласників місцевої школи «не звертати уваги» на кіровоградських дівчат, у клубі не запрошували їх навіть на танці. А відповідь дівчат була короткою. Її вивели на гарбузах, причіплених на дверях кімнати, де мешкали юнаки: «Хлопцям від дівчат 10 «А» класу».

Коли повернулася у Кіровоград, нічого не змінилося у відносинах десятикласників: хлопці демонстративно пересіли зі своїх старих місць, зайняли окремий ряд парт.

Не могли не помітити в школі такого

становища. Всім впало в око, що в 10 «А» не все гаразд. А напруженість все зростала.

Минув місяць, другий, третій. Все частіше можна було помітити в поглядах учасників сварки якусь тривогу, стурбованість. Невже і далі так буде? Останній рік навчання... Десятикласники... Скільки хорошого пережито разом! А розставатися як? Невже так і залишитися в серці безглузда неприязнь?..

Несміливі спроби дівчат до примирення не увінчалися успіхом. Чи то нарочита впертість, чи просто хлоп'яцтво керувало юнаками. І ось на батьківських зборах заговорили про довготривалу сварку батьків, вчителів. Ніхто, власне, тоді не знав, у чому її головна причина, хто підливає весь час масло у вогонь. Десятикласники дали слово помиритися. Але обіцянка так і залишилася словами. І ось вже настав Новий рік, промайнули січневі канікули.

...Класні комсомольські збори почалися несподівано для багатьох. Був якраз вільний урок. Вирішили не згадувати образи, а сказати на зборах найважливіше, найбільш важливе, основне — про принципи дружби. Яким повинен бути друг? Кого вважати справжнім товаришем? Чи були ми, десятикласники, друзями всі роки навчання в школі? І, власне, що таке принциповість: внутрішня переконаність у поглядах, упертість, послідовність?

Тож дуже вчасно зайшов у клас завуч школи П. С. Більбух. Тиху розповідь літньої людини уважно всі слухали. Можливо, і прозвучала вона так переконливо і схвилювано, що говорив він не загальними істинями, а просто, як рівний з рівним, щиро повідаючи про життя своїх друзів і особистого, про ціну дружби людської.

Так, на зборах не виголошували гучних промов. Просто відчували всі те, чого не вистачало їм: таку бажану і потрібну відвертість, душевність.

...А наступного дня в спортивному залі відбулася зустріч двох баскетбольних команд з 10 «А» — хлопців і дівчат.

ОГ, ВЛАСНЕ, і вся історія сварки. Зараз десятикласники з жалем і соромом згадують її. Шкода втраченого на безглузді непорозуміння літнього часу, коли-навіть у школу не хотілося йти.

Життя у класі йде своїм ходом: уроки, практика, спорт, мрії. Скоро виходити у самостійне життя. Звичайно, не сидітимуть без діла, працюватимуть. Але мрія про дальше навчання не покидає. Жаль буде розлучитися з школою, друзями. Дякуватимуть за набуті знання вчителям...

Так, саме за набуті знання! Проте, чи багатьох вчителів зможе назвати старшим другом, з яким ділився в пору своєї ранньої юності найпотаємнішим, вислухував його поради, добре, тепле, ласкаве слово в годину хитань, перших душевних печалей і переживань? Чи ж легко забудуть байдужість старших до себе в останній рік шкільного життя?

Саме чуйності, тактовності і не відчували від вчителів десятикласники. На жаль, і директор школи Олексій Степанович Пархоменко, дізнавшись, що комсомольці написали в редакцію листа, чомусь невдоволено сказав:

— Посміються там, у редакції, з вашого листа. Витівки дитячі. Навіщо було писати? Зовсім нерозумно.

Ні, Олексію Степановичу, не згодні ми з вами! Не можна вважати дрібницею хвилювання і неспокій юних сердець. Вони стурбовано шукали відповідь: як бути далі? Мабуть, ні комітет комсомолу школи, ні педколектив не змогли вплинути на їхні взаємовідносини, не стали уважними, турботливими наставниками.

Звичайно, багато спостерігалося справді дитячої впертості і хлоп'яцтва у поведінці випускників. Але щоб до кінця зрозуміти вразливу юну душу, яка все близько і болісно сприймає, треба бути тонким психологом, справжнім педагогом, що бережно розкриває у своїх вихованців промені внутрішньої краси, оберігає їх від тієї байдужості, неширості, зла.

О. ПОЛІЩУК,
 м. Кіровоград,
 середня школа № 23.

Редактор П. МАРЧЕНКО.

Розповідають

Коли на лондонській сцені вперше була поставлена п'єса «Людина і зброя», зустріли її з великим захопленням.

Після того, як опустилася завеса, глядачі невідступно викликали автора. Бернард Шоу був примушений відгукнутися на реакцію публіки. Аплодисменти завмерли тільки-но він з'явився на сцені, але пролунав свист якогось незадоволеного. Шоу обернувся до нього і сказав: «Так, пане, я цілком згоден з вами, але, що ми можемо удвох з вами зробити проти такої публіки?»

